

Uchwała Nr 112
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 22 listopada 2017 roku

w sprawie zmian w działaniu „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w typie operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w typie operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

PODSEKRETARZ STANU

Ryszard Zarudzki

Załącznik do uchwały Nr 112 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 22 listopada 2017 r.

Działanie	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej
Poddziałanie	Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Typ operacji	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej
Strony	274-275

Rodzaj zmiany:

Zmiana opisu działania w części:

Tabela 8.2.6.3.2.6. Warunki kwalifikowalności

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” w przypadku obszaru B, albo spełnia następujące warunki, w przypadku obszaru A i B:

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca, ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 tys. euro; w przypadku operacji realizowanych w ramach obszaru A nie uwzględnia się produkcji trzody chlewnej, (...)

Tekst po zmianach PROW 2014-2020:

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” w przypadku obszaru B, albo spełnia następujące warunki, w przypadku obszaru A i B:

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,

~~• gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca, ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 tys. euro; w przypadku operacji realizowanych w ramach obszaru A nie uwzględnia się produkcji trzody chlewnej, (...)~~

1. Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt. (ii) rozporządzenia 1305/2013

2. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

22.11.2017 r.

3. Uzasadnienie proponowanych zmian.

Zgodnie z zapisami artykułu 19 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, wsparcia udziela się rolnikom lub członkom gospodarstwa rolnego, którzy różnicują działalność w kierunku działalności pozarolniczej, oraz mikroprzedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym na obszarach wiejskich. Poddziałanie „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” realizuje cel szczegółowy 6A – ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy. Wspierane jest podejmowanie działalności rolniczej przez rolników małżonków rolników, domowników i beneficjentów „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa...”, dzięki czemu mogą oni uzyskiwać dochody spoza rolnictwa. Jego celem jest przede wszystkim różnicowanie dochodów uzyskiwanych przez rolników i osoby pracujące w gospodarstwach rolnych. Dotychczas stosowane kryteria dostępu do wsparcia ograniczały tę możliwość jedynie do wnioskodawców ubezpieczonych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik oraz do beneficjentów poddziałania „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa....”.

Należy wskazać, iż ubezpieczenie społeczne rolników w Polsce reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 277, z późn.zm.). Zgodnie z przepisami ww. ustawy ubezpieczeniem mogą być objęci rolnicy, ich małżonkowie i pracujący z nimi domownicy.

Ustawa ta przewiduje dwie formy objęcia ubezpieczeniem:

- 1) z mocy ustawy (czyli obowiązkowo), gdy powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha przeliczeniowy,
- 2) na wniosek (czyli dobrowolnie), gdy powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 i poniżej ha przeliczeniowego.

Obecne zapisy PROW 2014-2020 uniemożliwiają ubieganie się o pomoc, wymienionej w punkcie 2 grupie potencjalnych beneficjentów t.j. rolników ich małżonków i pracujących z nimi domowników objętych ubezpieczeniem na wniosek, których to wg danych z dnia 20 września 2017 r., pozyskanych z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest, zależności od okresu podlegania ubezpieczeniu, od 96000 do ponad 120000.

Dlatego, w związku z licznymi zapytaniem ze strony podmiotów zainteresowanych rozpoczęciem działalności pozarolniczej, nie spełniających obecnego warunku dot. ubezpieczenia społecznego rolników w KRUS, proponuje się rozszerzenie katalogu beneficjentów poddziałania 6.2 o rolników ich małżonków oraz pracujących z nimi domowników o ubezpieczonych w pełnym zakresie na wniosek. Pozwoli to wyrównać szanse w dostępie do wsparcia dla większości osób ubezpieczonych w KRUS oraz poszerzyć grupę potencjalnych beneficjentów poddziałania.

Ponadto mając na uwadze przekazywane postulaty odnośnie możliwości skorzystania z przedmiotowego wsparcia przez osoby pracujące w większych gospodarstwach niż 15 tys. SO, które jednak uzyskują relatywnie niskie dochody z działalności rolniczej, proponuje się, w celu stworzenia im możliwości uzyskiwania dochodów pozarolniczych, usunięcie kryterium dostępu w zakresie wielkości ekonomicznej gospodarstwa, w którym pracuje wnioskodawca.

W artykule 19 ust. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski

Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 wskazano, iż „Państwa członkowskie określają górne i dolne progi umożliwiające gospodarstwom rolnym dostęp do wsparcia na mocy ust 1”. Warunek ten dotyczy wyłącznie młodych rolników i rozwoju małych gospodarstw. Z grupy tej została wyłączona działalność pozarolnicza na obszarach wiejskich.

Według danych z ostatniego przeprowadzonego Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku, wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym pracowało ponad 1,9 mln osób, tj. 84% spośród 2,3 mln ogółu pracujących w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą. Natomiast średnia ilość osób zatrudnionych w 1 gospodarstwie w 2010 r. wynosiła 2,5 osoby. W ostatnich latach średnie miesięczne dochody uzyskiwane przez rolników były przeciętnie o 40 % niższe od dochodów generowanych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W efekcie, mieszkańcy wsi, w tym rolnicy, obok rencistów i osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (np. w ramach opieki społecznej), są w największym stopniu dotknięci problemem ubóstwa. Sytuacja ta wynika również z problemów związanych z mniejszą aktywnością mieszkańców wsi na rynku pracy wynikającą głównie z dużych odległości dzielących wiejskie miejscowości od miast.

Stąd, poprawie warunków życia i zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich, powinno towarzyszyć szersze wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w ramach instrumentów dostępnych w poddziałaniu 6.2.

Obecnie obowiązujący zapis iż gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca, ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 tys. euro w praktyce oznacza, że w ramach przedmiotowego poddziałania wsparcie mogą otrzymać wnioskodawcy którzy pracują w stosunkowo małych gospodarstwach, z których przychód często nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb, w szczególności gdy w gospodarstwie pracuje więcej niż 1 osoba, a przychód ten rozkłada się na zatrudnione w nim osoby. Często oznacza to, iż środki będące w jego dyspozycji mogą nie wystarczać na podjęcie aktywności inwestycyjnej i dalsze prowadzenie działalności gospodarczej, co często ma istotne znaczenie przy podejmowaniu decyzji o uruchomieniu tego typu działalności.

Rozszerzenie dostępu do wsparcia, dla pracujących w większych gospodarstwach rolnych, spowoduje zwiększenie potencjalnych szans na prowadzenie zyskowej działalności gospodarczej przez nowe firmy w przyszłości, bowiem beneficjenci wywodzący się z większych gospodarstw będą zazwyczaj dysponować większym potencjałem ekonomicznym, który będzie pozwalał na dodatkowe inwestycje, obok wydatków finansowanych z premii w ramach poddziałania 6.2.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmian:

Efektem wprowadzonych zmian będzie znaczące poszerzenie bazy potencjalnych wnioskodawców. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań spowoduje również uproszczenia w ubieganiu się i przyznawaniu pomocy, obniży koszty administracyjne związane z weryfikacją SO oraz znacznie przyspieszy proces weryfikacji składanych wniosków.

5. Wpływ na zmianę wskaźników:

Nie dotyczy

6. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy

7. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy